

Blåvand Fuglestation

Dansk Ornitologisk Forening
Fyrvej 81
6857 Blåvand

Den 15. december 2019

NYHEDSBREV FRA BLÅVAND FUGLESTATION No. 15

JULI – OKTOBER 2019

VEJRFORHOLD

Et meget vådt efterår bød også på smukke indtryk. Foto: Bent Jakobsen ©

Juli var koldere, mere solfattig men også lidt tørrere end gennemsnittet for de seneste 10 år. Der var både lokale, regionale og landsdækkende varmebølger og hedebølger, men også en del skybrud ind imellem. Til gengæld var august varmere, lidt solrigere og samlet set lidt tørrere end normalen. Måneden var præget af en landsdækkende varmebølge med en del sommerdøgn – men også mange nedbørsdøgn og skybrud.

September blev den syvendevådeste siden 1874, mens de gennemsnitlige temperaturer og antallet af soltimer lå meget nær

'normalen'. Enkelte lokale varmebølger, mange nedbørsdøgn, men meget få skybrud. Også oktober blev den syvendevådeste siden 1874, men med temperaturer meget nær det gennemsnitlige. Antallet af soltimer lå noget under gennemsnittet for 2006-2015, og så var der mange nedbørsdøgn, men kun få skybrud. Første frost 5. oktober, men kun få frostdøgn.

FOLK PÅ FUGLESTATIONEN

Den gode nyhed er, at hele træksæsonen blev dækket med observationer i år. Det er ofte vanskeligt at få observatører i juli, men i år tog stationsleder Bent Jakobsen de første uger af juli, godt hjulpet af Andreas Pedersen og David Manstrup. Han blev afløst af Michael Brunhøj Hansen, som ankom den 29. juli og var observatør resten af efteråret. Det gjorde han med stor ildhu og hvervet blev udført i al slags vejr.

Ringmærkningen blev dækket helt ind med start fra 20. juli, hvor Manon Ghislain fra Frankrig ankom. Manon har ringmærket i mange år i Frankrig, men lige inden hun ankom til Blåvand havde hun været på forskningsstation på Kerguelen Islands i den sydlige del af Det Indiske Ocean, hvor hun bl.a. havde studeret pingviner og søelefanter - og hvorfra hun kunne fortælle mange spændende historier.

Den 18. august blev Manon afløst af Lisa Flam fra Israel, som varetog ringmærkningen resten af efteråret. Lisa er dedikeret ringmærker, og er oplært på ringmærkningsstationen i Jerusalem og på andre fuglestationer i Israel. Hun interesserede sig meget for fuglenes fældning.

Michael Brunhøj Hansen i aktion på Hukket. Foto: John Frikke ©

Blåvand Fuglestation kan ikke fungere uden rigtig mange frivillige. David Manstrup, Ole Friis Larsen, Michael Stabell, Mathias Blicher Bjerregaard, Andreas Kristian Pedersen, Xenia Salomonsen, Henrik Brandt, Svend Rønnest, Susanne Primdahl, Troels Eske Ortvad, Henrik Bøhmer, Astrid Jørgensen (frivillig i godt en uge i slutningen af juli), Emil Norström (praktikant fra Sverige i en uge sidst i oktober), Bjørn Frikke, John Frikke og Bent Jakobsen har blandt mange andre gjort en indsats på og omkring stationens arbejde med observationer af fugletræk og ringmærkning. Af helt særlig betydning har regelmæssige besøg af Svend

Aage Clausen, Svend Rønnest og Henrik Brandt og deres vedvarende indsats for at vedligeholde fuglestationen været, så også mange tak til dem!

Endelig kan det nævnes, at vi igen nød godt af et besøg af Anders Zuschlag, som er stationens it-nørd og som holder husets ringdatabase ved lige.

OBSERVATIONER AF TRÆKFUGLE

Dette nyhedsbrev sætter primært fokus på de gode dage og arter. En samlet oversigt over efterårets træk kommer i næste nyhedsbrev.

Som nævnt blev efteråret dækket fuldt ud med observationer af trækfugle på Blåvandshuk, og de standardiserede registreringer af vadefugletrækket blev i år påbegyndt den 1. juli.

Den 9/8 toppede antallet af Skarver på Blåvandshuk, og af ukendte årsager var der om morgenen et stort indtræk fra nord. Det blev til hele 4.500 fugle, hvoraf en del rastede på Hukket. Sandsynligvis var det fugle fra Filsø, hvor der blev talt op til 5.000 skarver på samme tidspunkt, men også på havet ud for bl.a. Vejers sås store flokke af skarver i denne periode. Det er højeste antal set ved Blåvandshuk på én dag.

September og oktober var igen i år præget af meget få havfugle, men 14/9 sås tre Store stormsvale og en Lille kjove. Den 12/10 sås årets højeste antal Dværghmåger med 108. Fuglene trak langt ude og ved Vejers, hvor de kom tættere på land, taltes samme dag 685.

Et udsnit af de mange Skarver på stranden. Foto: Ole Friis Larsen ©

Bl.a. den 29/7 sås en Storkjove trække nord og den 21/8 en Mellemkjove mod syd.

Den 28/8 sås Sølvhejre, som er et sjældent syn ved Blåvand, og den 27/10 sås både Islom og Thorshane trækkende forbi Hukket.

En rigtig god dag med Knortegæs blev den 26/9 med hele 5.833. Det er femtehøjeste dagstotal i stationens lange historie. Sidste år sås til sammenligning kun 1.216 hele efteråret.

Stor stormsvale. Foto: Mathias Blicher Bjerregård ©

Brilleand blev set på flere datoer, og den 30/7 sås ikke mindre end tre nord for Blåvandshuk. Amerikansk sortand rastede ud for Sabinebunkeren den 18/8.

Steppehøg er ved at være en årlig foreteelse ved Blåvandshuk, og i efteråret sås en adult han trække ud mod sydvest den 25/8. Til gengæld fik Blåvand ikke del i den store invasion af Aftenfalke i Danmark i sensommeren. Rød glente sås flere gange i løbet af perioden, men den 26/8 trak også en Sort glente og en Hvepsevåge mod syd. Den 22/9 taltes 44 trækkende Spurvehøge og 19 Tårnfalke.

Antallet af observerede, trækkende Strandskader steg igen i år og nåede op på 16.948 mod 13.580 i 2017. Er det mon på grund af begrænsninger af fiskeriet af hjertemuslinger i Holland? Højeste dagstotal blev den 6/8 med 2.055 sydtrækkende Strandskader. Også Islandsk ryle var talrig med i alt 7.412 i perioden og maksimum den 24/7 med 1.104 sydtrækkende. Vadefugletrækket var i det hele taget meget fint i sensommeren 2019, og der var adskillige gode dage imellem.

En adult Middelhavssølvmåge rastede på stranden den 13/8.

Den 3/8 Under morgenobservationerne blev det bemærket, at flere af mågerne på stranden var ringmærkede, så da de tre obligatoriske timer var gået, gik Michael Brunhøj og Ole Friis Larsen ned på stranden for at se, om de kunne aflæses. De fleste stod desværre lidt afsides, men pludselig stod der en meget Kaspisk måge-lignende fugl med en grøn ring, som det lykkedes at aflæse. Fuglen var formentligt ringmærket i Oberspreewald-Lausitz i Tyskland i 2013, så den var altså ca. syv år gammel. Den er bl.a. set og fotograferet i Holland i 2014. Oberspreewald-Lausitz er kendt for at huse både Sølvmåge, Middelhavssølvmåge og Kaspisk måge samt blandede par af disse, så man skal passe på med hybridmåger fra dette område! Hjemmesiden www.gull-research.org, som tilfældigvis havde data på denne måge, skriver at den umiddelbart er en fin Kaspisk måge, muligvis en han.

Der observeres fra Sabinebunkeren. Foto: Ole Friis Larsen ©

Rovterne blev observeret kortvarigt på Hukket den 29/8.

Den 8/7 sås en Turteldue ved fuglestationen og i Fyrhaven. Det er efterhånden en meget sjælden gæst ved Blåvand. Så sent som den 26/9 blev en indtrækkende Natravn observeret fra klitten. Den gik ned i Fyrhaven, men kunne ikke genfindes.

Rødstrubet piber er ikke årlig, men 31/8 blev en registreret på træk forbi Hukket.

Der kigges efter Hætteværling under Feltræffet. Foto: Lisa Flam ©

Sidst i august var der godt gang i Landsvalerne, og alene den 27/8 passerede 2.500 på deres vej mod Sydafrika. Ellers blev bedste dag med småfugletræk i perioden den 22/9, hvor bl.a. 24.520 Bogfinker, 4.344 Engpibere, 190 Jernspurve og 94 Rørspurve blev noteret.

Igen i år afholdt Feltornitologisk Udvalg feltræf i Blåvand i uge 42, og det blev en gedigen succes. Med alle de fuglekiggere i området bliver næsten alle buske gennemset, hvilket gav mange sjældne fugle. Omkring fuglestationen blev der fundet Lille rørsanger, hvilket er 2. fund for Blåvand og 13. fund i Danmark. Der blev også observeret en Hætteværling 100 m fra fuglestationen, og det var 5. fund for Blåvand og 30. fund i Danmark. En Tajgapiber var nummer syv fra Blåvandområdet og nummer 17 i Danmark. Derudover sås på Grønningen en Mongolsk piber (4. fund for Danmark), i Ho en Gråsejler (14. fund for Danmark) og sidst, men ikke mindst, ved Tipmosen i Ho Plantage blev der fundet en Østlig lundsanger, som faktisk var ny art for landet.

Og så må vi jo ikke glemme en stationær Amerikansk sortand og en tillidsfuld Thorshane, ligesom der blev spottet Turteldue, Stormsvaler, Bjerglærker, Storpibere, Hvidbrynede løvsangere, Rødtoppede fuglekonger og Lapværlinger.

Den bedste beskrivelse af denne fantastiske uge gav de gæve unge mennesker fra DOF-Ung, idet de skrev på deres facebookside: *'Vi vil ikke hjem.....'*

Et nyt projekt blev afprøvet den 22/10 med optagelse af nattrækkende fugle. Og det var noget af en debut. Vejret var perfekt med svag østenvind og finregn. I løbet af 40 minutter blev der hørt kald af ca. 3.000 Sangdrosler, 1.700 Vindrosler og 450 Solsorte. Derudover kunne også Rødhalse, Sjaggere, Hjejler, Strandhjejler, Viber, Dobbeltbekkasiner og Svaleklirer høres på optagelserne. Mere om dette projekt i næste nyhedsbrev.

Stenvendere på træk. En ung og en voksen fugl. Foto: Ole Friis Larsen ©

Vadefugletrækket er noget af det mest karakteristiske og smukkeste ved Blåvandshuk, og efter en god sæson synes vi det er på plads at vise et par af Ole Friis Larsen skønne fotos fra juli/august 2019. Tak Ole!

Strandskader på vej sydover, flankeret af to Lille Kobbersnepper – en ung og en voksen. Foto: Ole Friis Larsen ©

Sandløbere – fire voksne fugle. Foto: Ole Friis Larsen ©

Islandske ryler præger ofte vadefugletrækket. Her en blanding af unge og gamle fugle. Foto: Ole Friis Larsen ©

RINGMÆRKNING

Heldigvis fik vi hele ringmærkningsæsonen dækket med start fra den 20/7. Efteråret var dog præget af usædvanligt meget nedbør, hvilket gav nogle afbræk i ringmærkningen, men alligevel blev månedstotalerne indtil juli 238, august 437, september 831 og oktober 1.255 i alt frem til 31/10 2.761 fugle.

Det blev ikke til de helt store dage. Den 21/10 med 151 mærkede fugle (heraf 56 Rødhalse og 56 Fuglekonger) og den 25/9 med 133 mærkede fugle (heraf 49 Gransangere) blev de største.

August blev igen i år en måned med få ringmærkede fugle, og især Afrika-trækkerne svigtede atter. Især en art som Løvsanger, der dog udviste en lille fremgang til 149 i forhold til de to foregående, magre år med henholdsvis 60 og 59 Løvsangere. Men det er fortsat ikke mange set i forhold til midt 80'erne og 90'erne, hvor der adskillige år blev ringmærket 5-700 Løvsangere på et efterår. Gennemsnittet for 1984 - 2018 er 267 pr. år.

Havesanger, som også er Afrika-trækker, viser også en stigende tendens til 139, da der de tre seneste efterår er mærket under 100. Gennemsnittet 1984 - 2018 er 175 pr. år. Med et gennemsnit på 84 individer pr. år i 1984 - 2018 ligger Rødstjert også under dette med 63 ringmærkede i år. De seneste fire år har ligget under gennemsnittet.

Det blev til i alt 40 Brogede fluesnappere, hvilket er lidt mere end de tre seneste år, men stadig det 6. laveste antal mærket på et efterår, siden 1984.

Grå Fluesnapper var ret fåtallig med kun ni, men denne art svinger meget i antal, og i forhold til sidste års to

Manon og Astrid måler og noterer. Foto: John Frikke ©

er det jo en klar fremgang. Gennemsnittet for 1984 - 2018 ligger på 17 pr. efterår. Med tre ringmærkede Lille fluesnappere var det en tangering af makstallet for flere efterår.

Blåvand er det sted i Danmark hvor der ringmærkes flest Sortstrubede bynkefugle, og i perioden blev der mærket 12. Hele 50 ringmærkede Dompapper frem til 31/10 er det 4. bedste år for denne art, hvor 2004 med 102 er rekorden.

Mejserne var fraværende i efteråret med meget små tal og frem til den 31/10 er det kun blevet til Topmejse to, Sortmejse 26, Blåmejse 42 og Musvit 40. Og så må vi i ikke glemme seks Halemejser, som vakte

Lisa glæder sig over sæsonens fangst – en Blåstjert. Foto: Michael Brunhøj ©

Travlhed ved nettene. Foto: Lisa Flam ©

stor glæde hos vores israelske ringmærker.

Ligesom mejserne var gråsirken også totalt fraværende med kun 12 ringmærkninger – heraf otte i juli, hvilket uden tvivl var ynglefugle.

Det blev til adskillige spændende arter i nettene: Blåstjert den 22/9 (den tidligste i Danmark og 4. fund for Blåvand), Hvidbrynet løvsanger fire, Fuglekongesanger 28/10, Lundsanger 26/8, Lille fluesnapper tre, Korttået træløber fem, Bjergvipstjert en og lige efter periodens udløb en Dværgværling 7/11.

En samlet oversigt over efterårets ringmærkninger kommer i næste nyhedsbrev.

ØVRIGE BEGIVENHEDER

Efterårssæsonen på Blåvand Fuglestation var præget af fuld dækning af minimumsprogrammet for både observationer af trækfugle og for ringmærkning, men også af en mængde andre aktiviteter på og omkring stationen. Vi bringer her et uddrag af nogle af begivenhederne.

I juli var der flere arbejdsdage, hvor medlemmer af Blåvandgruppen og andre frivillige tog et nap for at få fuglestationen gjort klar til sæsonen. Hjælpende hænder kan i øvrigt al tid bruges, så sig bare til!

Den 4. august 2019 fandt den årlige 'Strandskadens Dag' sted på Blåvand Fuglestation, hvor vi atter havde fået lov at låne Nationalpark Vadehavets praktiske og informative udstillingstrailer. Dagen bød desværre på relativt få fugle på både stranden og i nettene, men alligevel fik de mellem 30 og 40 besøgende fine oplevelser. Der blev fortalt rigtig meget om Blåvands karaktérfugl, Strandskaden, og om driften af fuglestationen.

DOF Sydvestjylland arrangerede 'medlemmernes aften' på Blåvand Fuglestation den 3. september, og det var en åbenlys succes. De mange deltagere (hele 48 stykker!) fik sig en god aften med bl.a. ringmærkning af fugle på tættest hold, kratlusk i mosen, fortællinger om fuglestationens historie og god forplejning og hygge. Det var en succes, som både DOF Sydvest og andre lokalafdelinger af DOF sagtens kunne gentage!

Lisa viser ringmærkning for DOF-medlemmer. Foto: Bent Jakobsen

Den 28. september havde fuglestationen i samarbejde med DOF Sydvestjylland fået den legendariske fuglestationsmand, Hans Meltofte lokket til Oksbøl, hvor han holdt et spændende foredrag om analyser af 54 års registreringer af vadefugletrækket ved Blåvandshuk. Hvor kommer fuglene fra og hvordan er det gået med bestandene i løbet af det sidste halve århundrede? Hans Meltofte er seniorrådgiver emeritus ved Aarhus Universitet, og har arbejdet med danske og arktiske vadefugle det meste af sit liv. Det var et spændende oplæg, som tilmed blev krydret med Hans' tanker om fuglestationernes fremtidige opgaver og om hvordan arbejdet med at skaffe data om småfuglenes træk har bevæget sig fra traditionel ringmærkning over mod de moderne former for elektroniske 'tracking-metoder'. Omkring 25 tilhørere havde fundet vej til Danhostel Oksbøl denne regnfulde, men spændende eftermiddag i september.

Søndag den 6. oktober var turen så kommet til afholdelsen af EuroBirdwatch 19, og i tidsrummet fra kl. 8 til 12 var der 'åbent hus' på observationsposten på Hukket. Antallet af deltagere stiger lige så stille og roligt, og i år kom vi op på godt 40 besøgende i løbet af formiddagen. De var vidne til at vi i løbet af de fire timer talte i alt 8.639 trækfugle (foruden Sortænder) af 59 arter. De mest talrige var Bogfinke (3.784), Grågåse (1.662) og Stær (1.477). Af sjældne/halvsjældne fugle kunne vi præsentere Hvidbrynet løvsanger, Vandrefalk og Mosehornugle. Tak til Bjørn Frikke, Michael Brunhøj Hansen og David Manstrup, som hjalp Blåvandgruppen med arrangementet.

I efterårsferien var der som nævnt 'Felttræf' i Blåvandsområdet igen, og dette DOF-arrangement tiltrak i hundredevis af fugleinteresserede til området i ugens løb. Det var en stor succes – se omtalen under 'Observationer af trækfugle'. Og lige efter månedsskiftet oktober/november troppede DOF's Fuglestationsudvalg så op for at holde deres 2. weekendmøde i 2019. Også denne gang var der spændende og afgørende emner for de tre fuglestationer i Skagen, Gedser og Blåvand på dagsordenen, men mere herom næste gang.

BLÅVAND FUGLESTATIONS VENNER

Blåvand Fuglestations Venner er en støtteforening, som har til formål at understøtte arbejdet ved Blåvand Fuglestation med såvel praktisk som økonomisk bistand. Det er håbet, at venneforeningen med tiden får mange medlemmer, som gerne vil bidrage til at opfylde disse formål, og at der med tiden opstår en stærk gruppe af frivillige, som kan tage del i de mange praktiske opgaver, der er i forbindelse med det daglige vedligehold, det faglige arbejde og de særlige arrangementer.

Venneforeningen støtter f.eks. Blåvand Fuglestation med indkøb af især større ting, som er nødvendige for at stationen kan fungere. I år blev det bl.a. til nye køleskabe, da de gamle skabe var slidte og da der manglede kapacitet.

Derudover bidrager venneforeningen sammen med andre også med meget frivilligt arbejde på fuglestationen. I den forbindelse fik vi stor anerkendelse, da vi i november blev tildelt 'Månedens

skulderklap', som Sydbank og JyskeVestkysten uddeler til en forening, som gør en forskel. Ud over et flot diplom blev foreningen også tildelt 1.000 kr.

Hvis du vil være medlem af Blåvand Fuglestations Venner og støtte op om sagen, kan du indbetale mindst 200 kr. til Reg. 7700 – Kontonummer 14 65 442. Husk at angive navn og mailadresse ved indbetalingen.

Og husk, at du også kan orientere dig om aktiviteterne ved Blåvand Fuglestation på hjemmesiden www.blåvandfuglestation.dk. Her kan du bl.a. læse Blåvands-bloggen, som dagligt opdateres og som giver et overblik over observationer, fangster, gæster og andre hændelser omkring Danmarks vestligste punkt.

En glad Jørgen Grønne modtager 'Månedens skulderklap'. Foto: BJ ©

Nyhedsbrevet for Blåvand Fuglestation søges udsendt regelmæssigt, og henvender sig til alle med et tilhørsforhold til stationen og/eller interesse for stationens virke som en del af dansk fugleforskning og som en del af formidlingen af naturen ved Blåvandshuk. Denne udgave er redigeret af John Frikke og Bent Jakobsen.

Ønsker du ikke at modtage nyhedsbrevet kan det afmeldes ved henvendelse til Blåvand Fuglestation, ligesom der også meget gerne modtages forslag til indhold, nye modtagere m.v. Det kan ske på mailadressen:

blf.nyhedsbrev@gmail.com

Føl også med på Blåvand Fuglestations hjemmeside med de daglige opdateringer af bloggen:

www.blåvandfuglestation.dk

Og på Facebook: <https://www.facebook.com/Blåvand-Fuglestation>

Blåvand Fuglestation - mere end 50 år i fuglenes tjeneste...

